

Head rahvuste ümarlaua liikmed,
mu daamid ja härrad, head sõbrad.

Vahel mulle tundub, et mõni rahvatarkus ei olegi tegelikult tarkus. Pigem vastupidi. Näiteks see, et “vaikimine on kuld, rääkimine aga hõbe”.

Tean, et see ütlus käib ennekõike sisutu lobisemise kohta. Aga vahel tundub ka, et seda võetakse liiga täht-tähelt. Et on justkui asju ja teemasid, piinlikke või siis vähemasti ebamugavaid, millest rääkimisele eelistatakse vaikimist.

Üks neist teemadest või valdkondadest on Eestis elavate erinevate rahvuste omavahelised suhted. Õigemini see, kuidas me oskame ja tahame kõigi meie kaasmaalaste oskuseid ja tahet parimal viisil esile tuua.

Või siis ka teistpidi – meil pole siiani eriti hästi õnnestunud aus mõttevahetus nende takistuste üle, mis meie ühise potentsiaali maksimaalset kasutamist ohustavad.

Rahvustevahelisi suhteid käsitlevas mõttevahetuses on siiani nappinud ratsionaalsust. Seda tühimikku on täitnud emotsioonid, hirmud ja stereotüübid. Mõnikord kahjuks ka erinevate sotsioloogiliste uuringute meelevaldne tõlgendamine.

Kõik see on edasiviivat arutelu takistanud.

Seepärast ma loodan väga, et Eesti Koostöö Kogu raamistikus oma elu alustav Rahvuste Ümarlaud ei korda varasemaid vigu.

Et ümarlaud ei defineeri Eestis elavate erinevate rahvuste omavaheliste suhete põhiolemust eestikeelse enamuse ja venekeelse vähemuse vastasseisu lahinguväljana.

Me teame hästi, et just sellist pilti meist mõnel pool maalitakse. Meelega aetakse segamini rahvus ja kodakondsus ning koos sellega solvatakse teadlikult ja sihikindlalt kümneid tuhandeid vene rahvusest Eesti kodanikke.

Ometigi teame, et Eesti minevikku, olevikku või tulevikku puudutavate erimeelsuste põhjused ei ole etnilist laadi. Pigem saame rääkida erinevatest teadmistest Eesti ajaloo kohta, mis omakorda kujundavad suhtumist Eestisse kui iseseisvasse vabasse demokraatlikku riiki.

Aga see, ma kordan, ei ole etniline konflikt. Selle kuritarvitajad ei näi märkavat, et näiteks Eestis pakutava venekeelse hariduse kvaliteet ja tulevik on enamiku lapsevanemate meelest ennekõike hariduspoliitiline ja noorte käekäiku puudutav küsimus, mitte aga rahvus- või keelepoliitiline teema.

Täpselt niisamuti saab nii ettevõtjatele, ühiskonna uurijatele kui ka poliitikutele üha enam selgeks, et Eesti vajab tugevaid rahvusvahelisi koole, kus saaksid õppida Eestisse tööle tulevate tipp-spetsialistide, õppejõudude, diplomaatide ja teiste lapsed.

See pole rahvussuhete küsimus. See on Eesti tuleviku küsimus. See on kõigi Eestis elavate inimeste – eestlaste, venelaste, ukrainlaste, soomlaste, lätlaste, rootslaste – töökohtade ja majandusliku heaolu, elukvaliteedi ja seeläbi Eesti edasikestmise küsimus. Stereotüüpide ja hirmude maailm, suletud Eesti, meile ei sobi.

Üha globaliseeruv maailm ja avatumaks muutunud riigipiirid esitavad igale ühiskonnale, eriti aga väikesele ühiskonnale uusi väljakutseid. Meie puhul tähendab see, et proportsioonid eri rahvusgruppide ja kodakondsete vahel võivad ajapikku küll muutuda, kuid koos sellega läheb pilt kirjumaks.

Täna tuleb küsida: kas oleme selleks valmis? Mida peame tegema, et olla selleks paremini valmis?

Loodan, et teiste hulgas hakkab ka Eesti Koostöö Kogu rahvuste ümarlaud just nende teemadega tegelema, küsimusi sõnastama ja lahendusteid pakkuma.

Head sõbrad.

Eesti on kõigi siin elavate inimeste oskuste ja hea tahte summa.

Kui käitume targasti, siis suudab see mitmekesine kooslus teha meie kõigi elu rikkamaks ja turvalisemaks.

Kui käitume rumalasti, siis on sünergia asemel tulemuseks ebakindlus, hirm ja umbusk. Need aga ei meelita kohale ei tarku inimesi, uusi teadmisi ega investeeringuid.

Head ümarlaua liikmed – teie oskate vaadata Eestit lahtiste silmade ja avatud südamega. Te saate alustada puhtalt lehelt, te olete oma tegevuses sõltumatud.

Soovin teile selleks edu ja koostöö tahet.

Ma tänan.

TAUSTAKS:

Täna kutsuti Eesti Koostöö Kogu eestvõttel ellu Rahvuste Ümarlaud, mille ülesandeks on kaasata Eesti ühiskonna jaoks oluliste küsimuste aruteludesse erinevast rahvusest, erineva emakeele ja kodakondsusega Eesti elanikke ning anda vajadusel nõu Vabariigi Presidendile. Ümarlaua liikmed nimetab Koostöö Kogu nõukogu personaalselt.

Seoses Rahvuste Ümarlaua loomisega saadeti laiali senine nõuandva õigusega Vabariigi Presidendi rahvusvähemuste ümarlaud.